

**STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)**

TUNN ELLER TJOCK IDENTITET?

En komparativ studie av Kommissionens främjande av europeisk identitet före och efter migrationskrisen

Författare: Isabella Claesson

Handledare: Mats Andrén

Termin: HT 2019

Abstract

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2019
Handledare:	Mats Andréén
Nyckelord:	Europeisk identitet, integration, EU, Delanty, Juncker, Barroso, kvalitativ innehållsanalys
Keywords:	European identity, integration, EU, Delanty, Juncker, Barroso, qualitative content analysis
Antal ord:	10767
Antal sidor:	41

In Europe there is an ongoing debate regarding European identity. Various dimensions of the phenomenon have yet been researched, although a still unexamined part is the comparison between how the two presidents of the Commission, Barroso and Juncker, express themselves concerning the encouragement of the European identity and integration before and after the period of the migration crisis in 2015. Therefore this thesis is aimed to investigate an eventual difference between them two connected to the period of the migration crisis. The thesis originates from the theories of Gerard Delanty about the European identity and his models of identity building. For the research a qualitative content analysis was used which gave results that indicated a difference in what identity models they seemed to use and what values they wanted to build a European identity on.

Innehållsförteckning

Inledning	1
1. Syfte och frågeställningar	3
2. Bakgrund	4
2.1. Begreppsförklaring: migrationskrisen	4
2.2. Migrationskrisen i Europa	4
2.3. Kommissionens roll i EU som institution	5
2.4. Kommissionsordföranden	6
2.4.1. José Manuel Barroso	6
2.4.2. Jean Claude Juncker	6
3. Teori och tidigare forskning	8
3.1. Tidigare forskning	8
3.1.1. Identitet som teoretiskt begrepp	8
3.1.2. Tidigare forskning kring europeisk identitet	9
3.2. Teoriavsnitt.....	11
3.2.1. Europeisk identitet som en social konstruktion	11
3.2.2. Gerard Delanty	12
3.2.3. Delanty´s tunna och tjocka identitetskänsla	12
3.2.4. Delanty´s fyra modeller om europeisk identitet	12
3.2.4.1. Moralisk universalism	13
3.2.4.2. Europeisk postnationell universalism.....	13
3.2.4.3. Europeisk kulturell partikularism	13
3.2.4.4. Europeisk pragmatism	14
4. Metod och material	15
4.1. Forskningsdesign.....	15
4.2. Val av empiri/material.....	16
4.3. Operationalisering	18
4.4. Validitet och reliabilitet för undersökningen.....	19
5. Resultat och analys	21
5.1. Tillståndet i unionen-talet från 2013 av kommissionsordförande José Manuel Barroso	21
5.2. Tillståndet i unionen-talet från 2017 av kommissionsordförande Jean Claude Juncker	27
5.3. Jämförande analys	31
6. Avslutande diskussion	33
Käll- och litteraturförteckning	36
Tal.....	36
Böcker	36
Artiklar	37

Internetsidor.....	39
Offentliga dokument av EU	40
Kandidatuppsatser	41

Inledning

Redan i efterdyningarna av andra världskriget och begynnelsen av den Europeiska unionen har det talats om en vilja att ena och stärka gemensamma värden i Europa, trots de egna medlemsländernas suveränitet. Vid bildandet av Romfördraget (1957) hade medlemsländerna för avsikt att skapa en grund för en ännu närmre union. 16 år efter detta hävdade kommissionsordförande Ortolini att en önskan fanns om att skilja européerna från resten av världen genom upprättandet av en europeisk identitet (Stråth 2017). Senare togs *Deklarationen om den Europeiska Identiteten* (1973) fram som skulle se till att konceptet europeisk identitet skulle inkluderas i unionens gemensamma utrikesrelationer och gå hand i hand med ekonomisk integration. Här talade man om demokrati, rättsstat och social rättvisa, men också respekt för mänskliga rättigheter och en mångfald av kulturer som grundläggande element vid framställningen av den europeiska identiteten. Senare i och med Lissabonfördraget fick gemensamma europeiska värderingar dock inte längre en huvudroll i fördragen och fokus inom unionen skiftade från just det området.

Samarbetet inom EU som bygger på ett nätverk av suveräna stater innefattar oftast värderingar och lagstiftning som tydligt är fördelaktiga och eftersträvansvärda för alla medlemsländer (Castells 2018). Utöver detta uppkommer det istället ofta brister när vidare samarbete försöker uppnås. Här räknas exempelvis det demokratiska underskottet och att en europeisk identitet aldrig kommer i första hand för medborgarna in (Maldini & Takahashi 2017).

Just europeisk identitet används ofta idag i olika kontexter, och ett exempel är för att förespråka lösningar till europeiska kriser (Spiegel Online International 2012). År 2015, inte långt efter finanskrisen, kom Europa att utsättas för ytterligare en kris, nämligen en migrationskris. Vid kriser tenderar en gemenskap splittras och därför finns det anledning att hävda att detta drabbade även EU i och med migrationskrisen. I kontrast till de flesta teoretiker menar Castells (2018) att folks identitet i EU idag är utspridd då den befinner sig på olika nivåer för invånarna och att detta skulle kunna vara hållbart i ett Europa utan kris och motgångar. Men i nutida Europa, med dessutom ett antal andra kriser bakom sig, kunde en migrationskris resultera i en eventuell allvarlig motreaktion mot EU från medborgarna då deras identitet inte enbart finns samlad på europeisk nivå (Castells 2018). Redan innan migrationskrisen fanns det en debatt kring att försök att skapa en identitetskänsla i Europa alltid har misslyckats (Delibašić 2012). I

och med migrationskrisen utmanades dock tankar om europeisk identitet i Europa till sin spets. Det blev plötsligt ytterligare aktuellt att diskutera vilka som tillhör gemenskapen i Europa kontra den utomstående gruppen samt vad den europeiska identiteten ska utgöras av när nya individer och kulturer befinner sig inom unionens gränser (Tagiuri 2014, Wodak & Boukala 2015, Roberts et.al. 2016, Ammaturo 2018). Med denna kris i tanken blev det relevant att öppna upp för en ny kritisk diskussion av vad europeisk identitet innebär och att ompröva berättelsen om europeisk tillhörighet och identitet (Ammaturo 2018) för att påminnas om det legitima och värdeskapande samarbete som EU kan innebära.

Då det skapades splittringar i EU till följd av migrationskrisen finns det anledning att vidare undersöka om detta har haft inverkan på hur Kommissionen yttrar sig kring just europeisk identitet. Undersökningen kommer ha sin teoretiska utgångspunkt i Gerard Delanty's teorier kring europeisk identitet och kommer att avgränsa sig till ett Tillståndet i unionen-tal som hållits av vardera kommissionsordföranden. Det talet som Barroso höll 2013 var hans sista Tillståndet i unionen-tal innan migrationskrisen, därför har just detta valts för undersökningen. Vidare har ett mer omfattande resonemang kring valet av tal hållet av Juncker vid 2017 förts, med hänsyn till att det ännu inte är fastställt exakt när det går att tala om att migrationskrisen tog slut. Detta resonemang finns med i metodavsnittet för undersökningen.

1. Syfte och frågeställningar

Baserat på denna forskningslucka och teoretiska utgångspunkt har ett syfte för undersökningen formulerats. Syftet är att undersöka om en förändring har skett kring hur Kommissionens ordförande, vilken företräder Kommissionen, uttrycker sig för att främja en europeisk identitet kopplat till tidsperioden före respektive efter migrationskrisen. Vidare har följande frågeställningar tagits fram som kommer att besvara hur en eventuell förändring över tid kan ha sett ut:

1. Hur uttrycker sig Kommissionens ordförande i Tillståndet i unionen-talet från 2013 för att främja en europeisk identitet före migrationskrisen?
2. Hur uttrycker sig Kommissionens ordförande i Tillståndet i unionen-talet från 2017 för att främja en europeisk identitet efter migrationskrisen?
3. Har sättet Kommissionens ordförande uttrycker sig i sina uttalanden för att främja en europeisk identitet förändrats mellan dessa två tidpunkter?

2. Bakgrund

2.1. Begreppsförklaring: migrationskrisen

Som ett förtydligande av den begreppsanvändning jag har valt att använda genomgående för denna undersökning ska jag klargöra skillnaden mellan flyktingkris och migrationskris. Det finns en uttalad förvirring mellan begreppen ”flykting” och ”migrant”. En migrant behöver inte alltid vara en flykting då en migrant oftast definieras som en person som flyttar från ett land till ett annat av ekonomiska, klimatiska eller politiska skäl (Remanda 2017). Då inte alla människor som kom till Europa under 2015 var helt och hållet krigsflyktingar har jag valt att använda begreppet migrationskris konsekvent genom hela undersökningen.

Dock finns det en kontrovers kring oviljan och oförmågan som finns i Europa att respektera skillnaden mellan dessa två begrepp. Detta är något som enligt Brugnola (2016) gör att nationalstater försvarar för sig själva att komma ihåg sin internationella juridiska skyldighet att hjälpa folk på flykt från krig och förödelse.

2.2. Migrationskrisen i Europa

År 2015 utsattes Europa för de största migrationsströmmarna sedan andra världskriget till följd av militära konflikter och fattigdom i bland annat Afghanistan och Syrien. Enligt Förenta staterna har Grekland med sin Medelhavskust tagit emot flest personer, medan Skandinavien har mottagit betydligt färre (U.N. High Commissioner for Refugees 2019). Människor försökte främst nå de länder som var inkörsporthar till det gränsfria Schengen-området, vilket i huvudsak var Slovakien och Ungern, för att sedan ta sig vidare norrut i Europa då förhoppningen var att det där skulle vara lättare att få asyl, och även bättre välfärdsförmåner. Ungefär en miljon människor tog sig till Europa år 2015, och EU utsattes för stor press att hantera denna situation (Archick 2016).

I augusti 2015 gjordes ett uttalande av kommissionsordförande Jean Claude Juncker relaterat till de nya stora flyktingströmmarna. I detta värdjade han till ett kollektivt mod att som medlemsland ta sitt ansvar i mottagandet av människor, istället för att skuldbelägga varandra som

istället bara skulle splittra unionen (Juncker 2015). Det visade sig vara en utmaning att få medlemsländerna att samarbeta och eftersom EU saknade kompetens för att hantera en sådan utmaning resulterade situationen i en både humanitär och politisk kris. Således har EU:s institutioner och den centraliserade maktens politik och ignorans för medlemsländers egna intressen lett till att deras legitimitet har ifrågasatts (Maldini & Takahashi 2017). EU kritiserades för att sakna en sammanhängande och effektiv migrations- och asylopolicy, som länge har varit problematisk att etablera till följd av problem med nationell suveränitet hos medlemsländerna, men också känslighet kring minoriteter, integration och identitet (Maldini & Takahashi 2017). Som en effekt av denna splittring och migrationspress valde till och med vissa länder inom Schengenområdet att upprätta gränskontroller, och därmed kränktes en av de fyra huvudpelarna inom EU, nämligen fri rörelse för människor.

2.3. Kommissionens roll i EU som institution

Av EU:s sju institutioner ska Kommissionen idag främja och tillvarata unionens värderingar och intressen som helhet, men också förverkliga mål för unionen och skapa effektivitet i EU:s verksamhet (Sveriges riksdag 2019). Detta organ utses på nytt vart femte år och har som uppgift att ta initiativ och föreslå ny lagstiftning, men även att vara verkställande genom att se till att lagstiftningen tillämpas och följs. Institutionen är politiskt oberoende och består av 28 kommissionärer vilka representerar varje medlemsland, och därför snart kan komma att räknas till 27 i antalet till följd av Brexit, som sköter det politiska arbetet med EU:s bästa som fokus och med varsitt ansvarsområde under ledning av Kommissionens ordförande (Europeiska unionen 2019).

Sedan 1973 då man första gången formulerade en europeisk identitet i unionen har Kommissionen fortsatt att genomgående arbeta för att främja denna. Under Jacques Delors tid som kommissionsordförande tog europeisk identitet ytterligare en större plats i Kommissionens fokus. I försök att öka på processen att främja denna identitetskänsla och göra européerna medvetna om sitt gemensamma medborgarskap togs exempelvis en flagga och en Europadag fram som konkreta samhörighetssymboler (Shore 2000). Senare har de även exempelvis inkluderat och främjat identitetskonceptet i kulturpolicys i syfte att försöka stärka legitimiteten för de överstatliga institutionerna i EU (Ifversen 2002). I det senaste försöket att främja europeisk identitet är ett

uropeiskt utbildningsområde i fokus för att medborgarna inte bara ska höra om en europeisk identitet som förenar dem, utan även uppleva den (Europeiska kommissionen 2017). På det sättet går det att hävda att Kommissionen vill försöka styra opinionen snarare än att bara följa den då de ständigt aktivt försöker med interventioner där medborgarna enligt dem ska integreras och därmed bör europeisk identitet främjas.

2.4. Kommissionsordföranden

Kommissionens ordförande tillsätts först efter att en nominering av en passande kandidat gjorts. Denna nominering baseras på resultatet i det senaste Europaparlamentsvalet och den person som fått majoriteten av rösterna från ledamöterna i Europaparlamentet kan bli vald (Europeiska unionen 2019).

Nedan följer en beskrivning av de två kommissionsordföranden aktuella för just denna undersökning. Detta ges för att läsaren ska få en större förståelse för vilken person de är och vilken roll de hade inom EU för att senare kunna förstå talen bättre och vidare relatera dessa till europeisk identitet.

2.4.1. José Manuel Barroso

Kommissionsordförande José Manuel Barroso är född och uppväxt i Portugals huvudstad (European Commission 2014). Till skillnad från tidigare ordföranden kommer han inte från Centraleuropa, och därför kan han ha bidragit med nya perspektiv till EU. Innan hans kommissionsordförandeuppdrag hade Barroso en akademisk karriär inom Europakunskap och juridik och har arbetat på flera olika universitet (European Commission 2014). I och med att han tidigare har studerat Europa kan således ha haft inverkan på hans syn på europeisk identitet och hur denna bör skapas.

2.4.2. Jean Claude Juncker

Jean Claude Juncker beskrivs som en av de mest erfarna ledarna i Europa. Innan hans tid som kommissionsordförande var hans premiärminister i Luxemburg och även en av finansmi-

nistrarna för Eurozonen och därmed en del av ledarskapet under arbetet för att komma ur finanskrisen. Han har studerat juridik och har efter det arbetat sig upp inom politiken ända upp till en betydande roll inför undertecknandet av Maastrichtfördraget som är en del av grundandet av EU (European People´s Party 2019). Hans centraleuropeiska ursprung och delaktighet i EU:s framväxt kan ha påverkat hans inställning till europeisk identitet.

3. Teori och tidigare forskning

3.1. Tidigare forskning

3.1.1. Identitet som teoretiskt begrepp

Då vi idag lever i en globaliserad värld har dagens individer numera till exempel behövt tillgå nya gränsöverskridande identiteter. Identiteter har blivit mångdimensionella och dynamiska utifrån olika situationer och etniska och nationella identiteter ses bara som en av dessa (Goldstein–Kyaga et. al 2009). Wodak & Boukala (2015) menar att identitet har två huvudbetydelser: den första implicerar likhet, och den andra innebär distinktion. Alltså är en del av en identiteters innebörd att skilja sig mot vad ”de andra” är, alltså ickemedlemmarna, för att förutsätta konsistens och kontinuitet över tid. Det finns inte heller bara en sorts identitet, utan olika individuella och kollektiva identiteter skiljer sig åt och är även återkommande och ostabila. De menar även att kollektiva identiteter är konstruerade av sociala institutioner och ålagda grupper i samhället mer eller mindre undermedvetet. Den europeiska identiteten ses således som en kollektiv identitet som enar medborgarna i EU, och som exkluderar ”de andra” som befinner sig utanför gränserna för denna identitetskänsla.

Vidare instämmer Jacobs & Maier (1998) att individuell identitet inte är oföränderlig, istället är den ständigt dynamisk, ofullständig och instabil och kan utgöras av flera gemensamma identiteter med förmågan att förändras över tid. De gör även en skillnad mellan exkluderande identitet, som helst inte kombineras med andra identiteter, och inkluderande identiteter som snarare kompletteras av andra identiteter, vilket kan kopplas till Delanty’s idéer om tunn och tjock identitet, som vi längre fram ska komma till.

Till identitetsbegreppet går det även att koppla idéen om postnationella medborgarskap som den amerikanska politiska sociologen Soysal (1994) betonar. Detta handlar om att varje individ ges en rättighet och skyldighet att delta i myndigheters strukturer och offentligheten för en statsform, oavsett dess historiska och kulturella band till denna gemenskap. Alltså är inte nationell och kulturell identitet och kategorisering av en själv och andra inte lika viktigt för medborgarskap längre.

Vid användandet av identitet bör man vara medveten om att detta begrepp är brett och innefattar många olika delar. I denna undersökning har dock fokus legat på hur en EU-institution talar om och använder europeisk identitet i syfte att främja den.

3.1.2. Tidigare forskning kring europeisk identitet

Skapandet av en europeisk identitet har förändrats med tiden. Under det senaste årtiondet har den blivit utmanad av globalisering, migrationsprocesser och minoriteter som rör sig i Europa och identitetsskapande har fått olika dimensioner, både av nationell men också kulturell karaktär (Andrén 2017). Även om försök har gjorts av EU att konkretisera den europeiska identiteten med symboliska initiativ, så som en nationalsång och en gemensam valuta (Lähdesmäki 2012) saknar den europeiska identiteten fortfarande en definition. För tillfället råder det ingen konsensus kring vad begreppet europeisk identitet innebär och det är istället en fortfarande pågående diskussion och något som ständigt ändrar form (Andrén 2017, Bellucci 2012). Diskussionen går att hävda snarare är politisk än vetenskaplig då vad som innefattas av en europeisk identitet dels handlar om hur långt Europa ska sträcka sig.

Den senaste forskningen kring europeisk identitet tar olika riktningar men fokuserar fortfarande på frågor om vad Europa är och vad att vara europé karaktäriseras av för att kunna formulera vad en europeisk identitet innebär. Detta är desto mer aktuellt då kulturella hinder har blivit större och fler trots att ekonomiska, politiska och juridiska sådana har velat demonteras (Andrén 2017).

Trender som kan urskiljas är dels hur europeisk identitet uppfattas och reproduceras av medborgarna själva, exempelvis genom självuppfattning och medvetenhet om medlemskap i en grupp. När en individ kan integrera i en gemenskap i sitt självkoncept kan denna känna att gruppmedlemskapet blir viktigt och relevant. Det är också känslan av att tillhöra en framstående supranationell grupp som definierar ens egen europeiska identitet (Bellucci 2012). Dock är denna inriktning av forskningen inte aktuell för min undersökning då det istället är Kommissionens perspektiv och dess främjande av europeisk identitet som studeras.

Den trend som istället kommer att vara relevant för min forskning är hur europeisk identitet förmedlas och skapas utifrån EU:s institutionella nivå (Shore 2000, Stråth 2017). En stor del av

diskussionen tas upp av teoretikern Jürgen Habermas (2001) som hävdar att Europa borde byggas på universella principer och konstitutionell patriotism. Detta innebär att känslan av gemenskap bör byggas av suveräna stater och på en respekt för en gemensam och neutral konstitution inom alla kulturella sammanhang då kultur tenderar att splittra när det tar en etnisk eller partikularistisk form. Han har dessutom alltid strävat efter att stärka de demokratiska institutionerna och har yrkat för att snabba på integrationsprocessen i Europa. Han var tydlig med hans vision om att EU ska stå för ett viktigt steg i utvecklingen mot en kosmopolitisk värld (Klein 2013).

Vidare visar Bellucci (2012) på vikten av EU:s institutioner gällande skapandet av europeisk identitet och att dessa tar kontroll över politiken. Ju fler människor som interagerar med EU:s institutioner eller deras företrädare desto större blir sannolikheten för att EU uppfattas som en ”verklig” och legitim pålitlig enhet, vilket i sin tur bidrar med något konkret för de som identifierar sig med gemenskapen att relatera sig till vilket stärker denna grupp-gemenskap. Dock beror även nöjdhet och missnöje med EU:s institutioner på om förtroendet stärks eller inte. Å ena sidan kan folk som är nöjda med sina nationella institutioner då även utöka sitt förtroende för europeiska institutioner (Anderson 1998). Å andra sidan är chansen också lika stor att folk som är missnöjda med de nationella institutionerna kommer att översätta sina negativa inhemska uppfattningar till större förtroende för europeiska institutioner i hopp om att dessa ska kunna erbjuda en modernisering eller förbättring av nationell ledning (Anderson 1998). Nöjdhet med EU:s institutioner kan alltså bero på både nöjdhet och missnöje med ens nationella institutioner.

Jacobs & Maier (1998) hävdar också att europeisk identitet inte helt och hållet kan ses som ett resultat av en historisk process. Det bör snarare ses som en del av vad som pågår i vår tid just nu och vad man som individ vill vara utifrån det sammanhang man lever i just nu med de villkor, medel och kapaciteten för att förverkliga det. Identitet blir en mer eller mindre integrerad symbolstruktur med tidsdimensioner som ger individer kompetenser att säkerställa en kontinuitet och konsistens i livet, men också en process för självidentifiering och kategorisering. Alltså kan en individ som en social aktör omdefiniera sig själv, dock sker denna identifiering alltid inom kategorier framtagna av olika mer eller mindre maktfulla aktörer, däribland EU:s institutioner.

Min forskning kommer att bidra till det institutionella perspektivet då studien fokuserar på hur EU:s institution Kommissionen, genom dess ordförande, vid två olika tillfällen talar om europeisk identitet i syfte att främja den. Tidigare har ytterligare forskning bedrivits som undersöker just Delanty's förmåga att förklara ett fenomen utifrån tal som hållits av antingen kommissionsordförande Barroso eller Juncker (Svensson 2018, Lindvall 2012). Dessutom har relationen mellan Kommissionen och europeisk identitet undersökts genom att titta på tal hållna av kommissionären Figel (Olausson 2009). Dock kommer min forskning att fokusera kring en specifik tidsperiod, nämligen migrationskrisen och mer exakt årtalen 2013 till 2017. Dessutom kommer de båda kommissionsordförandena inkluderas i samma undersökning som gör att en forskningslucka fortfarande fylls i detta redan väl utforskade område.

3.2. Teoriavsnitt

3.2.1. Europeisk identitet som en social konstruktion

Även om det saknas en tydlig definition av europeisk identitet hävdas det ändå att det är en social konstruktion. Denna beskrivs av Thomas Risse (2019) som att människor formas av sin sociala miljö och ur denna växer även identitet och samhällsgrupper fram. Alltså konstrueras individen och bidrar därefter till unionen. Han beskriver även den europeiska identiteten som en social konstruktion som består av två huvudkoncept av Europa. Det ena utgörs av ett modernt EU-Europa som stöts av europeiska eliten och som omfamnar moderna, demokratiska och humanistiska värden i kontrast till en historia bestående av nationalism, militarism och kommunism, medan det andra konceptet är mindre öppet mot främlingar beskrivs som ett Europa där vita kristna människor som ser sig själva som en distinkt civilisation (Risse 2004).

Samtidigt menar Schimmelfennig (2013) att social konstruktivism inkluderar europeisk integration som en grundläggande del i europeiskt gemenskapsbyggande. När europeisk integration har tittats på utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv har dels hur förhandlingar på europeisk nivå påverkar integrationen, men också hur gemenskapsskapandet påverkas av EU:s institutioner och integration studerats.

3.2.2. Gerard Delanty

Den teoretiker som undersökningen främst kommer att grunda sig på är Gerard Delanty. Han är välkänd för att ha studerat europeisk identitet och har inriktat sig speciellt på hur Europa har växt fram genom historien. Han har tagit fram verket *Inventing Europe: Idea, Identity, Reality* (1995) som beskriver just detta, men som också har lagt grunden för vidare forskning inom området kring europeisk identitet (Sassatelli 2002: 439, Shore 2006: 10, Challand 2009). Han har också på senare tid diskuterat hur migration och europeisk identitet hänger ihop i EU och vilka problem som kan uppstå om europeisk identitet är alltför tjock (Delanty 2008). Delanty menar att EU bör byggas på en identitet som utgörs av solidaritet och deltagande och att det viktigaste inom samarbetet är medborgarna snarare än staterna (Delanty 1995).

3.2.3. Delanty's tunna och tjocka identitetskänsla

I sin artikel *Models of European Identity: Reconciling Universalism and Particularism* (2002) har Delanty tagit fram fyra modeller av europeisk identitet som i sin tur bidrar till en tunn, också kallad universell, eller tjock, också kallad partikularistisk, identitetskänsla för att kunna systematisera och jämföra olika delar av europeisk identitet som ofta brukar diskuteras kring identitetsskapande i EU. Det är dessa fyra modeller som undersökningen kommer att bygga på. Han förklarar det som att om en modell bidrar med en tunn identitetskänsla kan denna lätt kombineras och kompletteras med andra identiteter då den är inkluderande och lätt för individer att identifiera sig med, samtidigt som en tjock identitetskänsla är självbärande då den upplevs som stark och exklusiv (Delanty 2002). Även Habermas och Weber är exempelvis representerade i dessa modeller. Han menar även att den tjocka identitetskänslan oftast förespråkas av andra teoretiker (Delanty 2002: 349).

3.2.4. Delanty's fyra modeller om europeisk identitet

Dessa fyra modeller bygger på att om vissa specifika gemensamma delar inom europeisk identitet lyfts fram mer har man möjlighet att bygga en tjock identitet, samtidigt som om de kulturella skillnaderna fokuseras på och att Europa bara hålls samman av demokratin som styr i de olika medlemsländerna resulterar det troligast i en tunn identitet (Delanty 2002). De första två

modellerna representerar en tunn identitetskänsla, medan den tredje bidrar med en tjock identitetskänsla, och den fjärde och sista inte tillhör någon identitetskänsla (Delanty 2002: 346).

3.2.4.1. *Moralisk universalism*

Den första modellen innebär att europeisk identitet definieras genom värderingar om det universella mänskliga värdet. Denna idé tar form i uttryck om mänskliga rättigheter, humanism och rättvissekänslor vilket är starkt kopplat till demokratiska värderingar, respekt och tolerans. Weber, men också Jean Monnet som var en stor del i bildandet av EU, har uttryckt att Europa sprider universella värden. Vidare uttrycker Delanty att europeisk identitet utgår från just dessa värden (Delanty 2002, 347). Denna modell beskriver Delanty som tunn då den är mycket flexibel och är lätt för individer att kombinera med sina nationella identiteter då den inte innefattar varken kulturella eller politiska ställningstaganden (Delanty 2002: 348). Den är också så pass generell att den kan inkludera alla länder i Väst och inte bara Europa.

3.2.4.2. *Europeisk postnationell universalism*

Denna andra modell utgår i stor utsträckning från Habermas konstitutionella patriotism då den handlar om att politiska och juridiska normer och institutioner sätter grunden för europeisk identitet. Medan universella moraliska idéer om mänskliga rättigheter delas inom Europa fokuseras europeisk identitet på en institutionell konstitution som ska skapa en samhörighetskänsla (Delanty 2002: 348). Genom att betrakta europeisk identitet som ett erkännande av olikheter som utgörs av möjligheten att se andra genom sig själv, och som vidare balanseras och hålls ihop av konstitutionen och lag upprätthålls EU:s motto: ”enande av mångfald” (Delanty 2002: 354). Denna modell ses också som tunn då den är neutral kulturellt sett och förutsätter att det politiska klimatet är stabilt, även om den också ses som mer konkret än den förra modellen eftersom den beskriver vikten av en rättsstat och civilsamhället i EU (Delanty 2002: 348, 349).

3.2.4.3. *Europeisk kulturell partikularism*

Denna modell förespråkar en enig europeisk identitet och bygger på den europeiska kulturens överlägsenhet i identitetsskapandet. Européer delar ett gemensamt europeiskt arv och kultur är

ytterst viktigt för identitetsskapandeprocessen. Det europeiska arvet och gemensamma ursprunget grundar sig i historien, så som det antika Grekland och Romarriket, men också upplysningstiden som bidrog till skapandet av ett sekulärt samhälle i Europa (Delanty 2002: 349). Anledningen till att denna modell räknas som tjock är att den bygger på konkreta historiska händelser som tydligt har haft inverkan på Europa och dess samhällsbyggnad idag, som inte alla kulturer kan identifiera sig som en del av. Denna modell fokuserar även på sammanhållning och enighet till skillnad från den europeiska postnationella universalismen som även tar upp olikheterna i Europa. Denna tydliga fokusering av vad europeisk identitet och gemenskap utgörs av kan dock även resultera i splittringar inom EU då eventuellt inte alla känner sig bekväma med att identifiera sig med detta (Delanty 2002: 350).

3.2.4.4. Europeisk pragmatism

Den sista modellen menar att europeisk identitet är en del av den europeiska livsstilen, och fokuserar istället på ekonomiska och sociala aspekter. Institutioner styr medborgarnas livsstil och vad de ägnar sig åt kulturellt sett, och i det grundar sig europeisk identitet. Dessutom bidrar gränsöverskridande rörelse, populärkultur och kännetecknandet av en valuta och en flagga till integration av de olika nationaliteterna som bidrar till stärkandet av europeisk identitet (Delanty 2002: 351). Här baseras europeisk identitet på livsstilmässiga och fysiska villkor som i sin tur skapar identitetskänsla snarare än den universalistiska och partikularistiska modellen samt en moral om mänskliga rättigheter och människovärde. Debatten om demokratiskt underskott som oftast dominerar angående integration och sammanhållning i Europa blir istället ersatt här då det istället talas om att en annan typ av demokrati kan uppnås på en transnationell nivå av ledning (Delanty 2002: 351). Denna modell kan ses som icke-kategoriserad angående tunn och tjock identitet då den kan komma att inrikta sig till dem som kan bidra till en konsumtionskapitalism, vilket i sin tur kan komma att bidra till en låg integration för hela EU.

4. Metod och material

4.1. Forskningsdesign

Med målet att besvara frågeställningarna har en komparativ studie genomförts av de två analysenheterna, alltså de två talen. Relevanta delar av de båda har beskrivits och kategoriserats utifrån den valda teoretiska utgångspunkten för att sedan vidare analyseras. Genom att jämföra de två analysenheterna som båda är kopplade till en specifik händelse kunde en eventuell förändring över tid undersökas (Bergström och Boréus 2018: 52, 55).

Metoden som har använts är en kvalitativ textanalys, mer specifikt en kvalitativ innehållsanalys, då målet var att systematisera och kategorisera materialet genom att leta efter specifika ord och uttryck som sedan kunde tolkas utifrån den tidigare beskrivna teorin. Detta är något som en kvantitativ metod inte har för avsikt att göra, utan den undersöker snarare hur ofta ett ord eller uttryck förekommer i ett skriftligt material för att kunna dra en slutsats om vad som förekommer flest gånger (Bergström och Boréus 2018: 50). Den kvalitativa innehållsanalysen blev även relevant då materialet avgränsades till en jämförelse mellan två texter från olika tidpunkter som de båda är relaterade till en och samma händelse i syfte att eventuellt finna en förändring (Bergström och Boréus 2018: 52, 55). Att göra en komparativ studie var inte heller helt problemfritt då det krävde att de två enheterna som jämfördes var relevanta då de härstammar från två olika samhällen vid två olika tidpunkter. För att se till att talen var jämförbara behövde sammanhangen generaliseras för att ses som en del av samma kategori, samtidigt som likheter och skillnader behövde beskrivas (Ejvegård 2003).

För att underlätta detta har ett analysverktyg använts i form av en kodbok innehållande värdeord och eventuella inslag i texterna som grundar sig i Delanty's modeller om europeisk identitet. Just kodbok är lämpligt som analysverktyg då den systematiserar och organiserar tolkningen som ständigt gjordes av materialet under analysen, samtidigt som en mer djupgående och komplicerad bedömning kunde göras av synen som givits på europeisk identitet. Kodningen gjordes manuellt av mig eftersom jag hela tiden avgjorde vad som tolkades, samt hur tolkningen gjordes genom alla delar av materialet, således underlättade en kodbok och gjorde att relevansen kunde bibehållas för analysen (Bergström och Boréus 2018: 58). Kodboken blev som en manual som bestämde om innehållet i texterna var relevant eller inte.

Det finns andra delar av kvalitativ metod som kunde ha använts för att synliggöra en eventuell förändring över tid. Intervjustudie hade varit ett relevant alternativ till textanalys då denna metod hade kunnat lyfta fram mer innehållsrikt material kring hur tankegångarna såg ut i Kommissionen kring främjandet av europeisk identitet vid den tidpunkten och även uppfattningar av fenomenet. Val av intervjuobjekt hade förslagsvis kunnat vara nyckelpersoner som arbetat nära kommissionsordförandena i dess generaldirektorat, alltså inte bara ministrar utan istället exempelvis anställda inom kommunikationsavdelningen med uppgiften att bland annat producera tal och andra uttalanden åt kommissionsordförande. Dock är detta alternativ i praktiken orimligt då dessa intervjuer inte hade varit genomförbara i mån av godkännande från intervjuobjektet, men också tid och pengar. Därför kan den kvalitativa innehållsanalysen ses som en relevant ersättande metod.

Ett annat alternativ hade varit att ha en annan typ av ingång vid textanalysen, nämligen argumentationsanalys eller diskursanalys. Argumentationsanalysen valdes bort då den har som avsikt att beskriva och värdera argumentationen i en text, medan jag istället syftar till att tolka budskap, avsikter eller meningsstrukturer texten har. Diskursanalysen blev inte heller aktuell då den undersöker maktförhållanden och talens påverkan på diskurser inom området snarare än själva innehållet i materialet.

4.2. Val av empiri/material

Det empiriska material som har använts till denna studie är officiella dokument i form av tal, mer specifikt Tillståndet i unionen-talen som hållits av kommissionsordförande José Manuel Barroso år 2013 och kommissionsordförande Jean Claude Juncker år 2017. Dessa tal är årliga uttalanden givna i september av kommissionsordförande vilka ger en bild av hur tillståndet i den Europeiska unionen ser ut vid tillfället. Dessa har hållits kontinuerligt sedan 2010 och brukar utvärdera året som varit genom att ta upp den ekonomiska och politiska situationen vid tidpunkten, men också vilka riktlinjer Kommissionen kommer ha för det kommande året. Dessa tal är primärkällor framtagna av Kommissionen vilka behandlar den europeiska identiteten och även identitetsskapande åtgärder. De båda är även hållna vid liknande tillfällen då hela EU:s befolkning hade möjlighet att lyssna och därför togs tillfället i akt av Kommissionen och dess

företrädare att uttrycka väl valda ord i syfte att främja en europeisk identitet och en europeisk samhörighetskänsla. Talet har alltså givits i sammanhang som liknar varandra och som således gör dem relevanta för denna komparativa studie.

Talen är strategiskt valda då de representerar en tidsperiod mellan två specifika årtal som innefattar migrationskrisen, vilket möjliggör för studien att besvara frågeställningarna. Själva avgränsningen av tal och specificeringen av tidsperioden för migrationskrisen har gjorts utifrån ett resonemang kring när det går att hävda att migrationskrisen börjar och slutar. Att avgränsa tidpunkten innan var något enklare då jag helt enkelt valde det senaste Barroso hann hålla innan hans sista mandatperiod tog slut, alltså Tillståndet i unionen-talet år 2013, vilket är innan 2015 då migrationskrisen tar form på riktigt och når sin mest utmanande topp. Avgränsningen för tidpunkten som ska representera efter migrationskrisen var något svårare då det, som tidigare nämnt, inte är uppenbart när denna kris är slut, om den ens ännu kan ses som avslutad. Fortfarande idag hanterar EU efterdyningarna av krisen, exempelvis genom asylansökningar. Valet av Tillståndet i unionen-talet år 2017 grundade sig i slutändan ändå i att krisen först under 2017 börjar beskrivas som avtagande (Europaparlamentet 2019). I Tillståndet i unionen-talet från 2016 beskriver Juncker själv som att *"Jag tänker inte stå här i dag och säga att allt nu är bra. För det är det inte. Låt oss vara fullständigt ärliga när vi talar om läget. Vår Europeiska union befinner sig åtminstone delvis i en existentiell kris"* (Tillståndet i unionen 2016). När krisen väl började beskrivas som minskande visade det att distans kunde tas till när situationen var som värst, som gjorde att migrationskrisen gick att resonera kring med ett perspektiv som förstod bättre hur EU hade agerat vid tidpunkten.

Tilläggningsvis är det rimligt att hävda att de två kommissionsordföranden representerar resterande delar av Kommissionen. Redan i Romfördraget (1957) beskrevs kommissionsordförandes uppgift, nämligen att denna person ska leda EU:s verkställande filial tillsammans med sitt kabinett på 28 kommissionärer och bestämma Kommissionens policy under de nästkommande fem årens mandatperiod (EUR-Lex 2019). Senare i Amsterdamfördraget förstärktes kommissionsordförandes position ytterligare då det här uttryckligen är skrivet att *"kommissionen ska arbeta under politisk ledning av sin ordförande"* (Amsterdamfördraget 1997: 340/44). Detta innebär att Kommissionens ordförande besitter en maktposition, dock är inte denna roll från-

kopplad från Kommissionen. Att just ordförandens uttryck kring europeisk identitet har formulerats i frågeställningen är för att precisera undersökningen ytterligare då det är två tal hållna av dessa specifika personer som används.

4.3. Operationalisering

I operationaliseringen av teorin om Delanty's modeller om europeisk identitet har en kodbok tagits fram utifrån de fyra modeller som han beskriver. Denna kodbok har sedan fyllts med relevanta värdeord och eventuella inslag i texterna som har valts ut utifrån varje modell. Dessa har valts ut med vikten av att ha relevans och vara konsekvent i åtanke. Vidare är även kodboken indelad utefter Delanty's tunna, tjocka och icke-kategoriserade identiteter som också finns beskrivet relaterat till modellerna. Som tidigare nämnt ska de två förstnämnda modellerna representera en tunn identitetskänsla, medan den tredje står för en mer tjock identitet och den fjärde och sista ska vara icke-kategoriserade identitetskänslomässigt då den ses som mer institutionell. Värdeorden samt frågeställningarna kommer att relateras till talen för att sedan se vilken av Delanty's fyra modeller som bäst korrelerar med den synen på europeisk identitet som Kommissionen ger. Slutligen kommer synen på europeisk identitet både innan och efter migrationskrisen jämföras för att eventuellt kunna lyfta fram en förändring som kan ha skett över tid.

Tabell 1. Kodbok innehållande värdeord och inslag i texterna baserad på Delanty's fyra identitetsmodeller

Identitetsmodell	Värdeord	Tunn eller tjock identitet?
Moralisk universalism	Mänskliga rättigheter, demokrati, rättvisa, frihet, jämlikhet, tolerans, värderingar, öppenhet, respekt	Tunn identitet
Postnationell universalism	Mångfald, enande i mångfald, konstitution och lag som grund för sammanhållningen, olikheter kulturellt sett, multipla historier, flerdaldighet	Tunn identitet

Kulturell partikularism	Europeisk historia som enar, europeisk kultur som enar, likheter samhällsmässigt sett, livsstilmässigt enande, enighet och sammanhållning	Tjock identitet
Europeisk pragmatism	Symboler för enande, livsstil i Europa, vardag och populärkultur skapar samhörighetskänsla, sociala och ekonomiska aspekter	Ej kategoriserad identitet

Tabellkommentar: Skribentens egna framtagna värdeord utifrån Delanty´s identitetsmodeller som undersökningen baserats på (Delanty 2002).

Undersökningen som kommer utgå ifrån Delanty´s teorier om europeisk identitet kommer kopplas till andra begrepp under analysens gång. De begrepp som räknas in som värdeord och som jag anser passar in i kodboken är exempelvis integration, gemenskap, sammanhållning och samhörighetskänsla, då dessa ligger nära skapande av en europeisk identitet. Just integration är relevant då det finns teorier som innefattar detta begrepp, exempelvis teorier kring mellanstatlighet och neofunktionalism, och dessa teorier används ofta för att beskriva och diskutera europeisk identitet (Börzel & Risse 2018).

Undersökningen hade främst en deduktiv ingång då värdeorden och inslagen i texterna i kodboken hade förutbestämda varierande egenskaper och hade formulerats utifrån Delanty´s identitetsmodeller innan texterna lästes. Dock ändrades kodboken något utefter analysens gång, vilket även gör den delvis induktiv (Bergström & Boréus 2018: 60). Detta gjordes för att tolkningen av texterna skulle hållas öppen för att innefatta fler relevanta saker än det som var förutbestämt sedan innan och således kunde analysen förbättras ytterligare.

4.4. Validitet och reliabilitet för undersökningen

Något som den kvalitativa metoden innefattades av och hade för avsikt att göra var att tolka ord och uttryck i en text under tiden analysen genomfördes för att kontrollera att dessa hade syftat

till just europeisk identitet och använts i det sammanhang som var relevant för undersökningen. Denna avsikt gjorde att en god validitet kunde försäkras under arbetets gång.

Det var även av stor vikt att kodboken var skapad på ett sätt som täckte all information som kunde tänkas ges av talen. Det var även lika viktigt att kodboken inte blev för bred så att information som inte var relevant för min undersökning fångades upp och beskrevs. Dock är Delanty´s modeller om europeisk identitet så pass välformulerade och utformade som gjorde dem lätta att följa under framställandet av kodboken, vilket stärkte validiteten för undersökningen.

Min subjektiva tolkning påverkade oundvikligen resultatet av undersökningen då jag ständigt tog ställning till vad som inräknades i analysen och hur uttalandet av vardera kommissionsordföranden skulle tolkas, vilket kan ha haft påverkan på reliabiliteten för undersökningen. Dock hade tolkningarna genomgående en tydlig grund i teorierna och en välformulerad kodbok som gjorde att reliabiliteten ändå kunde räknas som god.

Materialet som analyserades ansågs vara pålitligt då källorna det inhämtats ifrån var verifierade att ge sanningsenlig information om EU och dess uttalanden både innan och efter migrationskrisen.

Det fanns alltid en risk för att misstag och slarv under textanalysen och att en missuppfattning av texterna skulle förekomma. Detta försökte dock minimeras genom att texterna genomgicks noggrant och flertalet gånger. Något som dock också kunde ses som problematiskt var att risken fanns för att kodboken med dess värdeord och uttryck inte täckte alla tänkbara områden som kunde kopplas till europeisk identitet.

5. Resultat och analys

De två talen kommer att analyseras var för sig och ett åt gången och från början till slut med en del i taget i form av referat. Först kommer en beskrivning ges av det sammanhang som talet hållits i för att få en utökad förståelse för de förutsättningar talet hade att tas emot av publiken i Europa. Därefter kommer referat att presenteras från talen som sedan direkt kommer följas en mindre analys av just det specifika referatet som grundar sig i Delanty´s teoretiska modeller. Detta för att tydliggöra och underlätta för läsaren att följa analysen stegvis istället för att hen ska behöva gå fram och tillbaka i texten som kan förvirra och ta tid.

5.1. Tillståndet i unionen-talet från 2013 av kommissionsordförande José Manuel Barroso

Talets kontext

Tillståndet i unionen-talet som Barroso gav år 2013 var det fjärde i ordningen sedan 2010 då dessa anföranden började hållas av EU. Detta gavs i de fortfarande påtagliga efterdyningarna av finanskrisen 2008, vilket kan utläsas av talets fokus på sysselsättning och tillväxt, men också året innan ett nytt Europaparlamentsval, vilket han också refererar till frekvent. Talet hålls även, som undersökningen har sitt fokus på, strax innan migrationsströmningarna började tilltaga oroligt i Europa, och förväntas till migrationskrisen kunde redan då märkas av som också går att utläsa från talet. Det är även ett viktigt tal för Barroso i den mån att det är hans sista avslutande tal för hans mandatperiod, som sätter en sista ton på hans ledarskap.

Referat

I detta tal inleder Barroso med att peka på att Europa drabbades av finanskrisen 2008 tillsammans. Därför har vi i Europa och insett att *”vi måste bekämpa den tillsammans”*. Han menar att det har redan gått fem år och Europa ska *”blicka tillbaka och tänka på vad vi har åstadkommit tillsammans för att förena EU under krisens gång”* (Barroso 2013: 2).

Egen analys

Här blir det tydligt att Barroso vill lyfta sammanhållningen i Europa som en viktig del i att bekämpa denna kris som drabbat alla i unionen. Han nämner inte något annat konkret än just

att mycket har åstadkommit tillsammans i EU, och detta är något att vara stolta över. Dock passar inte riktigt någon modell in här.

Referat

Vidare tar han upp att Europa *"möter utmaningarna gemensamt"* och att detta är ett måste. Han menar att vår samtid präglas av geoekonomiska och geopolitiska omvälvningar och att *"det bara är tillsammans som vi i en europeisk union kan ge människorna vad de strävar efter: att våra värderingar och intressen och vårt välstånd skyddas och främjas i denna tid av globalisering"*. För att kunna göra detta behövs ett europeiskt perspektiv införas som kommer ge verkliga framsteg för Europa (Barroso 2013: 3).

Egen analys

Barroso är tydlig med att en gemenskap och sammanhållning på europeisk nivå krävs i Europa för att kunna skydda värderingar, intressen och välståndet som medborgarna i unionen delar. Här menar han att Europa präglas av en moralisk universalism då det finns värderingar som delas. Han menar dock också att det övernationella europeiska perspektivet är nödvändigt. Dessa båda perspektiv är dock en grund för en tunn identitetskänsla.

Referat

Barroso säger sedan att en *"gemensam insats"* har gjorts för att anpassa politiken och strategierna utefter det som dragits som lärdomar efter finanskrisen. Dessutom har ledamöterna i Europaparlamentet *"spelat en avgörande roll"* genom ett *"imponerande lagstiftningsarbete"* (Barroso 2013: 4).

Egen analys

Att lagstiftningsarbetet har varit av avgörande karaktär för att gemensamt klara av alla stadier av krisen visar på en postnationell universalism. Detta syftar till att lag och konstitution har stått som grund för sammanhållningen i Europa, som är en primär del i denna modell.

Referat

Gällande arbetslöshetsnivån säger Barroso att Kommissionen vill *”samarbeta intensivt”* med EU-medborgarna och medlemsstaterna för att *”genomföra en så stor del av tillväxtagendan som möjligt”* (Barroso 2013: 4).

Egen analys

Detta samarbete mellan Kommissionen och EU-medborgarna menar han innebär att EU-medborgarna i stort sett använder instrument skapta på EU-nivå för att se till att Kommissionen tillväxtagenda genomförs. Detta är ett tydligt exempel på hur det går att argumentera för att Kommissionen arbetar med en styrande karaktär. Dock passar inte någon modell in här.

Referat

Kopplat till hur ett fortsatt samarbete inom ekonomi, sysselsättning och tillväxt och anpassning av institutionella strukturer, tas en inre marknad för telekom-tjänster upp som ett exempel på hur EU sänker kostnader och underlättar för konsumenterna. Han fortsätter med att förklara hur en mer övergripande digital agenda *”förbättrar enskilda människors vardag”*. Han säger vidare att *”genom att kombinera den digitala agendan med dataskydd och skydd av privatliv får vår europeiska modell ökad trovärdighet och vinner allmänhetens förtroende”* och därför bör den föreslagna lagstiftningen om dataskydd antas (Barroso 2013: 5).

Egen analys

Barroso förklarar att EU bör skydda medborgarnas privatliv digitalt och att detta bör beslutas om på EU-nivå. Detta skulle kunna visa på en europeisk pragmatism då han menar att genom att ha inverkan på medborgarnas privatliv på internet kommer sammanhållning kunna skapas för att fortsatt kunna klara av krisen. Dessutom menar han att EU-medborgarna har en liknande vardagssituation i och med internetanvändningen som även det visar på att en europeisk pragmatism kan antas. Dock är inte hans förslag direkt styrande av vad medborgarna kommer göra i sin vardag, utan medborgarnas redan pågående aktiviteter kommer bara få ytterligare skydd som inte påverkar vad de faktiskt väljer att göra. Därför anser jag att han inte använder europeisk pragmatism. Utöver detta menar han att dataskydd bör lagstiftas, alltså föreslås lag som grund för att hålla ihop gemenskapen, vilket visar på en postnationell universalism som ska skapa en tunn identitetskänsla.

Referat

Vidare säger Barroso att han starkt tror på *”kapaciteten hos det mänskliga intellektet och ett kreativt samhälle”* för att lösa problem och att det därför bör investeras i innovation, teknik och vetenskaplig forskning. Något som också bör användas EU-budgetmedel till menar han är *”investera i kompetens, utbildning och yrkesutbildning”*, men också att *”stimulera och stödja begåvning”* genom att satsa på Erasmus Plus-programmet (Barroso 2013: 6).

Egen analys

Här menar han att vill använda människors förmågor genom forskning och utbildning som inbegriper deras vardagsliv och livsstil. Detta visar på att Barroso använder en europeisk pragmatism som en del i skapandet av en samhörighetskänsla.

Referat

Längre fram lyfter Barroso att det inte bara handlar om ekonomin, utan också om ett europeiskt ideal som bygger på *”värderingar”* och *”en fast övertygelse om politiska, sociala och ekonomiska normer”* som grundar sig i en europeisk social marknadsekonomi. Som exempel på detta ges arbetstagares möjligheter, kvinnors rättigheter och miljönormer. Han beskriver sedan vikten av att *”återge människorna tron på rättvisan”*, i detta fall angående bekämpningen av skattebedrägeri eller skatteflykt, som en viktig del i att kunna gemensamt agera som union globalt sett (Barroso 2013: 8).

Egen analys

När Barroso trycker på vikten av värderingar och att ge människorna i EU en tro på rättvisa använder han en moralisk universalism för att skapa identitet och samhörighet. Detta är dock en identitetsmodell som skapar en tunnare identitet. Han använder också gemensamma normer kopplat till politik och social marknadsekonomi som enande kraft för europeiska värderingar, vilket är ett exempel på europeisk pragmatism och det *”europeiska”* sättet att leva.

Referat

Vidare tar Barroso publiken tillbaka till hur illa drabbat Europa var av krigen under 1900-talet och att det var *”den europeiska integrationen”* som var en del av resningen från den svåra tiden.

Han säger att *"vi får aldrig ta freden för given" och att det är "EU:s förtjänst att tidigare fiender nu sitter runt samma bord och samarbetar"*. Han beskriver sedan att på grund av denna *"historiska bragd"* är Europa idag *"ett fredsprojekt"* (Barroso 2013: 8, 9).

Egen analys

Barroso visar här att Europa idag är en produkt av historiens krigiska konflikter och att det var tack vare integration som detta kunde uppnås. Han vädjar till den gemensamma mörkare historien som européerna delar som är en typ av kulturell partikularism, vilken bygger en tjockare identitet. Därefter förklarar han även att integrationen var en del av den ljusare lösningen som vidare stärker behovet av en samhörighetskänsla för medborgarna.

Referat

Senare tydliggör Barroso att Europa behöver vara *"enat, starkt och öppet"* och att han strävar efter *"mångfald utan diskriminering"* för att kunna uppehålla en sammanhållning (Barroso 2013: 9).

Egen analys

Detta visar tydligt på en postnationell universalism då han vädjar till enande i mångfald. Således visar detta på en relativt tunn identitet.

Referat

Vidare säger Barroso att *"det krävs större integration och mer enhet i Europa"* inom flera områden då detta kommer möjliggöra en stabil och trygg väg framåt. Han anser att *"vi måste sträva mot en politisk union"* då detta kommer skapa en trovärdig politisk och institutionell konstruktion som den ekonomiska och monetära unionen vilar på (Barroso 2013: 10). För att uppnå denna sanna politiska union kommer Kommissionen lägga fram förslag på hur *"vi på bästa sätt kan befästa och fördjupa gemenskapsmetoden och gemenskapsstrategin på längre sikt"* genom att ta fram riktlinjer och principer (Barroso 2013: 10).

Egen analys

I arbetet att förverkliga denna politiska union vill Barroso använda lagstiftade principer och riktlinjer för att uppnå en samhörighetskänsla. Detta är en form av postnationell universalism

då detta innebär att sammanhållningen grundas i lagstiftande. Detta skapar sedan en tunnare identitetskänsla.

Referat

Sedan beskriver Barroso att ett samförstånd om grundläggande mål kan stärka Europa i bemötandet av vår tids utmaningar. Dessa grundläggande mål säger han innefattas av bilden av EU som *"ett projekt för alla medlemsstater, en gemenskap där alla jämlika"*. Vidare menar han att en av EU:s uppgifter är just *"att slå vakt om gemensamma värderingar, såsom rättsstatsprincipen"* och samtidigt som *"Kommissionen har en roll som oberoende och objektiv domare"* bör EU bygga på *"principen om jämlikhet"* (Barroso 2013: 10, 11).

Egen analys

Då Barroso beskriver att gemenskapen innefattas av en jämlikhet mellan människorna och gemensamma värderingar använder han moralisk universalism för att stärka sammanhållningen i Europa. Detta genererar dock en förhållandevis tunn identitetskänsla då detta inte utmärker enbart Europa.

Sammanfattande analys av talet

Sammanfattningsvis går det att svara på första frågeställningen för undersökningen: Hur uttrycker sig Kommissionens ordförande i Tillståndet i unionen-talet från 2013 för att främja en europeisk identitet före migrationskrisen? Jag vill hävda att Barroso mest betonar den postnationella universalismen under talets gång. Samtidigt som han är tydlig med vikten av att bygga Europas gemenskap på värderingar och den moraliska universalismen, är det viktigare för honom med lagstiftande för att se till att EU:s sammanhållning upprätthålls. Det framgår även att han delvis ser att europeisk pragmatism också är ett sätt för unionen att nå en bättre integration genom exempelvis främjandet av utbildning i Europa. Han nämner även kulturell partikularism i form av den mörkare historien som européerna delar, men detta görs bara vid ett tillfälle och därför lyckas den ändå inte bygga en tjockare identitetskänsla som de andra modeller redan har svårt att lyckas med.

5.2. Tillståndet i unionen-talet från 2017 av kommissionsordförande Jean Claude Juncker

Talets kontext

När Juncker höll sitt Tillståndet i unionen-tal år 2017 befann sig, precis som undersökningen också fokuserar på, EU i ett läge där migrationskrisen nyligen hade nått sin mest påtagliga topp och de fortfarande arbetade med att återhämta sig och hantera situationen som denna kris hade orsakat. Juncker hade precis fått ta över rollen som kommissionsordförande år 2015, alltså när krisen var som värst, och hade alltså vid tillfället haft ansvaret i två års tid. Således hade hans arbete främst handlat om att hantera denna kris som EU hade försatts i, och det vidare arbetet handlade dessutom om att ena, integrera och stärka relationen mellan EU och medlemsstaterna.

Referat

Juncker argumenterar för *"att bygga ett mer enat, ett starkare, ett mer demokratiskt EU"* och för att fortsätta blicka framåt mot detta menar han att *"vi måste nu arbeta tillsammans"* istället för att Kommissionen ensamt ska *"omsätta förslagen i lagstiftning och omsätta lagstiftningen i praktiken"*. Han säger uttryckligen att *"Kommissionen är öppen för kompromisser"* så länge medlemsländerna även gör sitt (Juncker 2017: 2).

Egen analys

Med detta referat visar inte bara Juncker att det är viktigt med lagstiftning för att kunna göra reformer i samhället, utan också att tiden då överstatliga institutioner i EU var den huvudsakliga drivande faktorn för integration är förbi. Det handlar snarare om en balans mellan alla aktörer. Dock knyts detta inte tydligt an till integration och sammanhållningen i EU som gör det svårt att beskriva utifrån en modell.

Referat

Sedan är Juncker tydlig med att öppen handel också måste kombineras med öppet beslutsfattande. Kommissionen kommer framöver offentliggöra alla utkast till förhandlingsmandat som läggs fram till rådet. Han säger att *"medborgarna har rätt att veta vad Kommissionen föreslår. Tiden utan insyn är förbi. Tiden med rykten, med ett ständigt ifrågasättande av Kommissionens motiv, är förbi"* (Juncker 2017: 3).

Egen analys

Här framgår det att en öppenhet och transparens är nödvändig för att Kommissionen som institution ska kunna upprätthålla sitt förtroende hos medborgarna, som är direkt kopplat till demokratin inom EU. Detta visar på en moraluniversalism som yrkar för öppenhet och demokrati, vilket också inte är utmärkande för enbart EU utan också andra delar av världen, och därmed anses identitetskänslan också bli relativt tunn.

Referat

Senare tar Juncker upp ytterligare en prioritering för det kommande året, att skydda människorna i EU bättre i den digitala eran. Han menar att när medborgarna vistas på internet bör *"våra immateriella rättigheter, vår kulturella mångfald och våra personuppgifter"* skyddas av EU-rätt (Juncker 2017: 3). Något som Juncker senare även tar upp åter igen är kulturell mångfald. Han säger att *"2018 måste bli året då vi firar kulturell mångfald"* (Juncker 2017: 5).

Egen analys

När EU-rätten skyddar människor på internet går det att argumentera för att EU tar ett steg längre in i medborgarnas privatliv, oavsett om det anses vara ett positivt eller negativt steg. Dock handlar det bara om ett ytterligare skydd för medborgarna som inte kommer ha direkt påverkan på hur deras privatliv kommer se ut, och därför går det inte att argumentera för att en europeisk pragmatism används här. Som Juncker har beskrivit det tidigare i talet är målen med hans prioriteringar alltid att ena, stärka och demokratisera EU. Därför går det att anta att detta skydd av immateriella rättigheter är en moraluniversalism där sådana rättigheter passar in, medan skyddet av kulturell mångfald och personuppgifter går att hävda är en tjockare identitetskänsla, nämligen kulturell partikularism då detta innefattar enande av kultur samt personliga livsstilsmässiga aspekter. Det går också att hävda att en postnationell universalism förespråkas då en strävan efter att skydda mångfald av kultur i syfte att ena Europa finns vilket enligt Delanty kommer att bygga en tunn identitetskänsla.

Referat

Precis som tidigare i talet uttrycker Juncker igen att *"EU:s framtid kan inte bestämmas uppifrån"* och menar att en *"demokratisk debatt"* istället är nödvändig tillsammans med *"bred enighet"* (Juncker 2017: 4, 5).

Egen analys

För att vinna medborgarnas förtroende trycker Juncker ytterligare på vikten av att de ständigt inkluderas i byggandet av EU. I och med att den moraliska universalismen ska ge en känsla av rättvisa för medborgarna, men också förmedla moraliska värden, så som en respekt för medborgarna, går det att hävda att EU och Kommissionen visar på en slags moraluniversalism när de involverar medborgarna i den demokratiska processen.

Referat

Vidare beskriver han EU som *"en union av värderingar"* där han menar att *"våra värderingar är vår kompass"* som ska styra oss mot tre grundstenar att bygga sammanhållningen på: *"frihet, jämlikhet och rättsstat"*. Just att EU bör vara *"frihetens union"* menar han beskrivs som frihet från *"förtryck och diktatur vår kontinent känner blott alltför väl"*, men också frihet att uttrycka sina åsikter. Han beskriver också EU som *"jämlikhetens union"* där *"Europa måste andas med bägge sina lungor"* både i öst och väst för *"annars får vårt EU svårt att få luft"*. Angående rättsstaten är Juncker tydlig med att *"vår union är ingen stat, men den måste vara en gemenskap som följer rättsstatsprincipen"*. Han trycker även på vikten av att kunna kompromissa. Han säger att *"demokrati är att kompromissa"* och att *"ett mer enat EU bör betrakta kompromisser inte som något dåligt utan som konsten att överbrygga motsättningar"*, *"EU kan inte fungera utan kompromisser"* (Juncker 2017: 5, 6).

Egen analys

Denna union av värderingar som byggs på frihet, jämlikhet och rättsstat samt en yttrandefrihet visar på modellen moraluniversalism där värderingar, rättigheter, frihet och demokrati är primära delar, något som också skapar en tunnare identitetskänsla. Men för att styrka identitetskänslan ytterligare arbetar Juncker också för samhörighet genom att använda kulturell partikularism då han refererar till en gemensam mörkare historia som européerna kan relatera till.

Referat

Härnäst säger Juncker att *"euron är tänkt att vara hela EU:s gemensamma valuta"* och att *"medlemsländer som vill gå med i euron måste kunna göra det"*, därför behöver hela EU *"uppmuntra alla EU-länder att gå med i bankunionen"*, men det är också nödvändigt att riskerna

minskas och praktisk samt ekonomisk hjälp erbjuds genom *”ett instrument för euroanslutning”* (Juncker 2017: 6).

Egen analys

Denna närvaro och betydelse av euron som en del av sammanhållningen i EU är ett bra exempel på europeisk pragmatism används då symboler och valuta blir tydliga referenspunkter för enande.

Referat

I kontrast till tidigare reformer kring exempelvis dataskydd menar Juncker också att Kommissionen *”inte bör lägga oss i EU-medborgarnas vardag genom att reglera allting”*. Det handlar snarare om att Kommissionen behöver *”vara stor i de stora frågorna och liten i de små”*. Istället är han tydlig med att han vill inrätta en *”subsidiaritets- och proportionalitetsgrupp”* som ser till att de *”bara agerar där EU tillför ett mervärde”* (Juncker 2017: 8).

Egen analys

Med detta referat framgår det tydligt att Juncker inte tror på att inverka för mycket på medborgarnas vardag och livsstil för att uppnå integration. Därför vill han inte, trots tidigare referat, använda europeisk pragmatism för att skapa en samhörighetskänsla i Europa.

Referat

När Juncker senare talar om *”ett mer demokratiskt EU”* lyfter han vikten av att göra *”de nationella parlamenten och civilsamhället på nationell, regional och lokal nivå mer delaktiga i arbetet med EU:s framtid”*. Han vill även rikta särskild uppmärksamhet till fyra länder som firar hundraårsjubileum då han säger att *”de som vill forma vår världsdels framtid bör förstå och ära vår gemensamma historia”* vilket dessa fyra länder innefattas av och *”EU skulle inte vara helt utan dem”* (Juncker 2017: 8).

Egen analys

Juncker lyfter här vikten av att förstå och ära en gemensam historia som EU har. Med utgångspunkten att han refererar till historien för att skapa en samhörighetskänsla för medborgarna kan det hävdas att han använder kulturell partikularism för att skapa en tjock identitetskänsla.

Sammanfattande analys av talet

Således går det att svara på den andra frågeställningen för undersökningen: Hur uttrycker sig Kommissionens ordförande i Tillståndet i unionen-talet från 2017 för att främja en europeisk identitet efter migrationskrisen? För att sammanfatta använder Juncker främst två olika modeller för att främja en samhörighetskänsla. Dels den moraliska universalismen då han upprepade gånger talar om gemensamma värderingar, öppenhet och demokrati. Han använder också upprepade gånger den kulturella partikularismen när han både refererar till historiska händelser, men också talar om hur Europa kan enas livsstilmässigt. Han är relativt tydlig med att den europeiska pragmatiska modellen inte är hållbar i byggandet av sammanhållning i Europa, och använder inte heller den postnationella universalismen i större utsträckning.

5.3. Jämförande analys

I detta avsnitt kommer den tredje frågeställningen för undersökningen besvaras under tiden en jämförande analys genomförs. Den lyder följande: Har sättet Kommissionens ordförande uttrycker sig i sina uttalanden för att främja en europeisk identitet förändrats mellan dessa två tidpunkter? Sättet som Kommissionens ordförande uttrycker sig i sina uttalanden för att främja en europeisk identitet går att hävda har förändrats mellan tidpunkten innan migrationskrisen och tidpunkten efter migrationskrisen, även om det också finns likheter mellan dem.

De likheter som går att finna mellan de olika Kommissionsordförandenas uttalanden är dels att de båda verkar sträva efter att bygga en tunn identitetskänsla enligt Delanty's teorier. De båda använder sig av en moralisk universalism för att ena EU:s medborgare. De lyfter också liknande saker i sina tal, exempelvis finanskrisen och dataskydd och skydd av privatliv på internet. De vill dessutom att integration och gemenskap bör komma från medborgarna själva och de strävar efter att engagera invånarna i EU i denna process i syfte att förhindra överstatlighet. Således verkar de båda vilja sträva efter ett bottom-up perspektiv.

Det verkar också finnas skillnader mellan hur de två Kommissionsordföranden uttrycker sig innan och efter migrationskrisen i syfte att främja europeisk identitet. Identitetsmodellsmässigt verkar de alltså skilja sig åt något. Barrosos uttalande visar på tunnare modeller så som moralisk

universalism och postnationell universalism då han främst talar om demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och öppenhet. Hos Juncker finns det istället tydliga tecken på en moralisk universalism tillsammans med en kulturell partikularism används då han också lyfter historiska händelser tillsammans med livsstilmässiga likheter för att ena och skapa en samhörighets-känsla för EU:s medborgare att identifiera sig med.

De två kommissionsordförande trycker hårdare på olika punkter i sina Tillståndet i unionen-tal. Barroso förespråkar även en europeisk pragmatism i större utsträckning än Juncker. Detta kan ha att göra med att detta har insetts vara en mindre effektiv metod att bygga identitetskänsla på av Juncker och därför har det använts i mindre utsträckning. Juncker använder snarare den kulturella partikularismen som också skapar en tjock identitetskänsla. I den mån går det argumentera för att Junckers identitetsskapande i Europa var mer framgångsrikt då målet bör vara att skapa en tjockare identitetskänsla.

Viktigt att ha i åtanke är att de båda hade olika utgångspunkter för sina tal som måste tas hänsyn till och ligger till grund för varför de är olika i sina framföranden. Redan vid 2015 vädjade Juncker till medlemsländernas mod att samarbeta med uppgiften att främja och tillvarata värderingar och intressen för hela EU. Barroso, som under 2013 hade en finanskris som senaste utmaning för Europa, fokuserade främst på sysselsättning och tillväxt i sitt tal bland alla lösningsorienterade förslag kopplat till finanskrisen. I kontrast till detta argumenterade Juncker inte lika mycket för att förbättra de ekonomiska aspekterna, som han dessutom beskrev som förbättrade efter finanskrisen. Vid 2017 talade han mer om sociala rättigheter, värderingar, rättsstatsprincipen och européernas livsstil som behöver arbetas med för att kunna uppnå ett enat, starkt och demokratiskt EU. Detta kan ha att göra med att EU vid tillfälle då Juncker höll sitt tal befann sig i efterdyningarna av en nyss genomgången migrationskris.

6. Avslutande diskussion

Syftet har varit att undersöka om en förändring har skett i hur Kommissionens ordförande har uttryckt sig för att främja en europeisk identitet vid tidsperioden innan jämfört med efter migrationskrisen. I resultat och analys-delen besvarades alla frågeställningar för undersökningen utifrån Delanty's teori om identitetsmodeller. Innan migrationskrisen vid 2013 visade Barroso främst på postnationell universalism i arbetet att främja en europeisk identitet, även om den moraliska universalismen också var välanvänd. Således var hans identitetsskapande av en tunnare karaktär. Juncker använder istället den moraliska universalismen tillsammans med den kulturella partikularismen då han också lyfter historiska händelser tillsammans med livsstilsmässiga likheter i hans arbete för identitetsskapande i Europa. På det sättet går det att hävda att Juncker använder en något tjockare identitetsskapandemetod för den europeiska identiteten än Barroso. Det går därmed också att besvara den sista frågeställningen med dessa påståenden. Det verkar finnas en skillnad mellan hur de två Kommissionsordföranden uttrycker sig innan och efter migrationskrisen i syfte att främja europeisk identitet.

Precis som tidigare nämnt finns det olika inriktningar och beskrivningar av europeisk identitet. Av undersökningen att döma verkar Kommissionen vid de två aktuella tidpunkterna främst använda sig av demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och öppenhet för att skapa en gemensam identitet för EU-medborgarna. Som Risse (2019) beskriver det ena konceptet av Europa som enligt honom utgör den europeiska identiteten, visar resultatet av analysen på ett EU som omfattar moderna, demokratiska och humanistiska värden till skillnad från dess historia som har bestått av bland annat nationalism. Kommissionen har alltså visat sig ha en välkomnande inställning som en grund för att bygga den europeiska identiteten.

Dock är inte dessa värderingar en distinktion som är unik för just Europa. Demokrati och mänskliga rättigheter är något som fler än européer kan identifiera sig med. Att bygga den europeiska identiteten på detta kan anses vara bristfälligt och motsättningfullt, dock finns det samtidigt inte så mycket annat den europeiska identiteten kan byggas på eftersom det saknas andra gemensamma referenspunkter så som ett gemensamt språk eller en etnicitet. Istället behöver egenskaper för den europeiska identiteten byggas på moraliska värden, så som frihet,

demokrati och mänskliga rättigheter. Således kan identiteten även anses bli svår att definiera, legitimera och hålla vid liv.

Vidare finns det tydliga kopplingar till det Soysal (1994) menar med postnationella identiteter. Individer ges en rättighet och skyldighet att delta i myndigheters strukturer och en offentlighet skapade av dessa oavsett vad man har för historiska och kulturella band till gemenskapen. Detta blir extra tydligt i och med Junckers tal där han talar om öppenhet i och med att många nya individer med nya historiska erfarenheter och kulturer då befann sig i Europa till följd av migrationsströmmarna. Precis som tidigare nämnt är detta ett ytterligare exempel på hur Kommissionen visar på en välkomnande och öppen hållning utåt. Detta talar också för det Jacobs & Maier betonar, att identitetsskapande är en del av vad som pågår just nu och sammanhanget som individer lever i, snarare än ett resultat av historien. Även Risse (2019) menar att människor formas av sin sociala miljö och därigenom även dess identiteter. Den sociala miljön kommer självklart att förändras med tidens gång och resterande världens utveckling, därför är det, precis som tidigare forskning indikerar, fortfarande svårt att tydligt definiera på vilket sätt och med vilka beståndsdelar Kommissionen försöker forma den europeiska identiteten. Identitet är som sagt något som ständigt diskuteras politiskt och utvecklas, och i och med migrationskrisen fick europeisk identitet bara en ytterligare dimension.

Kommissionens bild som gavs stämmer även överens med Habermas bild av Europa som hävdade att universella principer och konstitutionell patriotism bör bygga en samhörighetskänsla utifrån stater med suveränitet och på en känsla av respekt för en neutral och gemensam konstitution. De demokratiska institutionerna bör stärkas, och det är inte något som varken Barroso eller Juncker uttrycker att de ställer sig emot. Något som de dock tydligt lyfter är att de vill att integration och gemenskap bör komma från medborgarna själva och de strävar efter att engagera invånarna i EU i denna process för att förhindra överstatlighet. Dock går det att hävda att Kommissionen fortfarande agerar uppifrån och ned då det är dem själva som driver på processen att skapa identitet och inte medborgarna själva. Alltså verkar identitetsskapande inte hända utan att Kommissionen styr och driver på processen, vilket bekräftar det Wodak & Boukala (2015) menar om att kollektiva identiteter är konstruerade av sociala institutioner. Bellucci (2012) talar även om vikten av att institutionerna i EU skapar identiteten, men att EU:s medborgare samtidigt måste interagera med dem för att de ska framstå som legitima och lyckas med

identitetsskapandet. Alltså behöver fortfarande medborgarna i EU interagera med institutionerna och ha förtroende för dessa för att institutionerna ska kunna styra opinionen och skapa en samhörighetskänsla hos unionens invånare. Medborgare behöver dessutom institutionerna som skapar ramar för inom vilka medborgarna kan kategorisera sig för att ha något att identifiera sig med. Således behövs interaktion initieras från både institutionerna och medborgarna.

I och med diskussionen om att Kommissionen verkar vilja bygga den europeiska identiteten på moraliska och demokratiska värden, går det vidare att diskutera Delanty´s teorier. Dessa verkar delvis bestridas av både Barrosos och Junckers syn på vad europeisk identitet bör utgöras av. De delar som räknas in i de tunna identitetsmodellerna verkar Kommissionen ändå vilja främja och bygga hela Europas identitet på, speciellt moraluniversalismen. Det tycks vara det som främst definierar och enar det europeiska folket, trots att dem enligt Delanty är kriterier som också kan uppfyllas av andra utanför EU:s gränser och därför anses vara svaga att bygga en stark och exklusiv identitet på. Således går det att kritisera Delanty´s idé om tunna och tjocka identiteter och vad som definierar dessa.

Då det bara är två tal som undersökts från två enstaka tidpunkter är det inte heller möjligt att generalisera resultatet för undersökningen. I andra tal och officiella dokument, så som handlingsprogram, av kommissionsordförandena kan ämnet ha tagits upp och diskuterats mer ingående som hade givit ett annat mer innehållsrikt material som kan ha resulterat i en annan mer ingående analys. I och med denna begränsning för undersökningen kan det inte heller dras andra mer allmänna slutsatser utifrån resultatet. Dock var aldrig målet med uppsatsen att säga någonting generellt om europeisk identitet, utan istället att undersöka och jämföra två enskilda situationer utifrån Delanty´s teorier.

Som framtida forskning inom ämnet ges förslaget att undersöka hur nästa kommissionsordförande efter Barroso och Juncker, nämligen Ursula von der Leyen, uttrycker sig gällande europeisk identitet framöver utifrån Delanty´s teori om identitetsmodeller. Att undersöka vilka värden som vidare främjas kommer bidra ytterligare och ta forskningen längre. I synnerhet då Brexit just nu fortfarande är en högst aktuell utmaning för EU som troligtvis kommer ha påverkan på integrationen i unionen.

Käll- och litteraturförteckning

Tal

Barroso, J. M. (2013). *Tillståndet i unionen 2013*. [tal]. Europaparlamentet, Strasbourg, 11 september 2013. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_13_684 Hämtad 2019-11-27.

Juncker, J. C. (2016). *Tillståndet i unionen 2016*. [tal]. Europaparlamentet, Strasbourg, 14 september 2016. <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/c9ff4ff6-9a81-11e6-9bca-01aa75ed71a1/language-en> Hämtad 2019-11-29.

Juncker, J. C. (2017). *Tillståndet i unionen 2017*. [tal]. Europaparlamentet, Bryssel, 13 september 2017. <https://publications.europa.eu/sv/publication-detail//publication/9c03bbc3-982d-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF> Hämtad 2019-11-29.

Böcker

Bergström, G. & Boréus, K. (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (4:1. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Delanty, G. (1995). *Inventing Europe: Idea, Identity, Reality*. Springer.

Ejvegård, R. (2003). *Vetenskaplig Metod*. (3 omarb. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Goldstein–Kyaga, K. & Borgström, M. (2009). *Den tredje identiteten: ungdomar och deras familjer i det mångkulturella, globala rummet*. Huddinge: Södertörns högskola.

Habermas, J. (2001). *The Postnational Constellation: Political Essays*. Cambridge: Polity.

Schimmelfenig, F., (Constructivist Perspective) Jones, E., Menon, A., & Weatherill, S. (Eds.). (2012). *The Oxford Handbook of the European Union*. Oxford University Press.

Shore, C. (2000). *Building Europe – The Cultural Politics of European Integration*. Routledge.

Risse, T., (Social Constructivism and European Integration) Wiener, A. (2019). *European integration theory*. Oxford University Press.

Weber, M. (1905). *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*. London: Allen & Unwin.

Artiklar

Ammaturo, F. R. (2018). “Europe and whiteness: Challenges to European identity and European citizenship in light of Brexit and the ‘refugees/migrants crisis’”. *European Journal of Social Theory*, 22(4), 548–566.

Anderson, C. J. (1998). “When in doubt, use proxies: Attitudes toward domestic politics and support for European integration”. *Comparative political studies*, 31(5), 569–601.

Andrén, M. (2017). “The Controversial Concept of European Identity”. *Cultural Borders of Europe: Narratives, Concepts and Practices in the Present and the Past*, 30, 159-169.

Archick K. (2016) “The European Union: Current Challenges and Future Prospects”. *Congressional Research Service*.

Bellucci, P., Sanders, D., & Serricchio, F. (2012). “Explaining European Identity”. *Oxford Scholarship Online*, 61–90.

Brugnola, S. (2016). “ARE REFUGEES THE REAL THREAT TO EUROPEAN IDENTITY? IED Research Project: “Migration, borders control and solidarity: Schengen at stake?””. *Institute of European Democrats*.

Börzel T. A. & Risse T. (2018). ”From the euro to the Schengen crises: European integration theories, politicization, and identity politics”. *Journal of European Public Policy*, 25(1), 83-108.

Castells, M. (2018). "Achilles' heel: Europe's ambivalent identity". *Europe's crises*, 178–204.

Delanty, G. (2002). "Models of European identity: Reconciling universalism and particularism". *Perspectives on European Politics and Society*, 3(3), 345-359.

Delanty, G. (2008). "Fear of others: social exclusion and the European crisis of solidarity". *Social Policy & Administration*, 42(6), 676–690.

Delibašić, I. (2013). "The need for a new European identity?". *European View*, 12(2), 299-306.

Duchesne, S. & Frogner, A. P. (1995). "Is there a European identity?". *Public opinion and internationalized governance*, 2, 193–226.

Ifversen, J. (2002). "Europe and European culture - a conceptual analysis". *European Societies*, 4(1), 1-26.

Jacobs, D. & Maier, R. (1998). "European identity: construct, fact and fiction". *A United Europe. The Quest for a Multifaceted Identity*. Maastricht: Shaker, 13-34.

Klein, L., Tamcke, M., De Jong, J., & Van der Waal, M. (2013). "How (Not) to Fix European Identity?". *Europe-space for transcultural existence?*, 1. Universitätsverlag Göttingen.

Lähdesmäki, T. (2012). "Rhetoric of unity and cultural diversity in the making of European cultural identity". *International journal of cultural policy*, 18(1), 59-75.

Maldini, P. & Takahashi, M. (2017). "Refugee Crisis and the European Union: Do the Failed Migration and Asylum Policies Indicate a Political and Structural Crisis of European Integration?". *Communication Management Review*, 2(02), 54–72.

Remanda, L. C. (2017). "Understand the European Identity through the institutional embeddedness theory: The case of the crisis of migrants/refugees". *Politické vedy*, 20(4), 153-173.

Roberts, B., Murphy, A., & McKee, M. (2016). "Europe's collective failure to address the refugee crisis". *Public Health Reviews*. 37(1).

Soysal, Y. N. & Soyland, A. J. (1994). "Limits of Citizenship. Migrants and Postnational Membership in Europe". *University of Chicago Press*.

Stråth, B. (2017). "Identity and social solidarity: an ignored connection. A historical perspective on the state of Europe and its nations". *Nations and Nationalism*, 23(2).

Tagiuri, G. (2014). "Forging Identity: The EU and European Culture". *Survival*, 56(1), 157–17.

Wodak, R., & Boukala, S. (2015). "European identities and the revival of nationalism in the European Union: A discourse historical approach". *Journal of Language and Politics*, 14(1), 87–109.

Internetsidor

EUR-Lex. *Ordlista till sammanfattningarna: EUROPEISKA KOMMISSIONEN*. https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/european_commission.html Hämtad 2019-11-11.

Europaparlamentet. (2019). *Migrationskrisen i Europa*. <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/priorities/flyktingkrisen/20170629STO78631/migrationskrisen-i-europa> Hämtad 2019-12-03.

European Commission. (2014). *JOSÉ MANUEL BARROSO MY CV*. https://ec.europa.eu/archives/commission_2010-2014/president/about/cv/index_en.htm Hämtad 2019-12-22.

European People's Party. (2019). *WHO IS JEAN CLAUDE JUNCKER?* <http://juncker.epp.eu/who-jean-claude-juncker> Hämtad 2019-12-23.

Europeiska unionen. (2019). *Europeiska kommissionen*. https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_sv Hämtad 2019-12-18.

Spiegel Online International. (2012). *How to Forge a Common European Identity*. <http://www.spiegel.de/international/europe/> Hämtad 2019-11-19.

Sveriges riksdag. (2019). *EU:S INSTITUTIONER Grunden i organisationen*. <http://eu.riksdagen.se/vad-ar-eu/eus-institutioner/#> Hämtad 2019-12-18.

U.N. High Commissioner for Refugees. (2019). *Refugee/Migrants Emergency Response- Mediterranean*. <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean> Hämtad 2019-11-19.

Offentliga dokument av EU

Amsterdamfördraget. (1997). ”Amsterdamfördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen”. *Den Europeiska Unionens Officiella Tidning*, Nr 340.

Deklarationen om den Europeiska Identiteten. (1973). *Rapport från den Europeiska Gemenskapen*. Nr 12. Luxemburg: Publikationsbyrån för de Europeiska Gemenskaperna.

Europeiska kommissionen. (2017). *EU:s framtid: mot ett europeiskt utbildningsområde 2025*. [pressmeddelande]. Strasbourg, 14 november 2017. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_17_4521 Hämtad 2019-12-20.

Juncker, J. C. (2015) *Statement: A call for Collective Courage*. [uttalande]. 9 september 2015. https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/president/announcements/call-collective-courage_en Hämtad 2019-11-20.

Lissabonfördraget. (2007). ”Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen”. *Lissabon: Europeiska Unionens Officiella Tidning*, C306/01.

Romfördraget. (1957). ”Fördraget om upprättandet av den Europeiska Ekonomiska Gemenskapen”. *Luxemburg: Publikationsbyrån för de Europeiska Gemenskaperna*.

Kandidatuppsatser

Lindvall, N. (2012). *Den europeiska identiteten: Komparativ studie mellan kommissionsordförande Barrosos syn på Europeisk identitet och EG/EU:s tidigare officiella hållning*. (Kandidatuppsats). Umeå: Statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet. Hämtad från <http://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A540320&dswid=-7321>

Olausson, L. (2009). *Europeisk identitet– en idéanalys av kommissionens bild av europeisk identitet*. (Kandidatuppsats). Göteborg: Europakunskap, Göteborgs universitet. Hämtad från <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/22094>

Svensson, L. (2018). *The European Project: A Comparative Critical Discourse Analysis of Three State of the Union Speeches*. (Kandidatuppsats). Lund: Europastudier, Lunds universitet. Hämtad från <https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/8952844>

